

Organizaci předškolního vzdělávání upravují ustanovení § 33 - 35 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) a navazující vyhláška č. 14/2005 o předškolním vzdělávání. Vzdělávání v mateřské škole probíhá podle školou zpracovaného školního vzdělávacího programu, který musí být v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání (dále „RVP PV“). Ten je pro mateřské školy závazným dokumentem a stanoví základní pravidla předškolního vzdělávání. Jeho základním principem je, že..... *učitelé respektují potřeby dětí (obecně lidské, vývojové a individuální), reagují na ně a napomáhají v jejich uspokojování (jednají nenásilně, přirozeně a citlivě, navozují situace pohody, klidu, relaxace apod.). Děti nejsou neúměrně zatěžovány, či neurotizovány spěchem a chvatem ani nadměrnou náročností prováděných činností.*

K problematice relaxace a odpočinku dětí je v RVP PV stanoveno: *„Životospráva dětí v mateřské škole je plně vyhovující, jestliže ...v denním programu je respektována individuální potřeba aktivity, spánku a odpočinku jednotlivých dětí (např. dětem s nižší potřebou spánku je nabízen klidný program namísto odpočinku na lůžku apod.). Donucovat děti ke spánku na lůžku je nepřipustné.“*

Modelový program *Kurikulum podpory zdraví v mateřské škole*, jehož prostřednictvím mohou podle stanoviska uvedeného v RVP PV mateřské školy realizovat předškolní vzdělávání a na jehož tvorbě se podílel tým odborníků, včetně pediatra a psychologa v kapitole ***Rytmický řád života a dne*** zdůrazňuje nutnost přizpůsobovat **délku odpoledního spánku a odpočinku** po dohodě se zákonnými zástupci individuální potřebě dětí. Výslovně však uvádí, že ***pokud děti neusnou, stačí půl hodiny odpočinku.***

Současně musí mateřská škola dodržovat také další právní předpisy, mezi které patří Vyhláška č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, která je prováděcím předpisem zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví. V ní jsou v § 4), odst. 1 uvedeny následující požadavky: *Prostorové podmínky a vnitřní uspořádání v zařízeních pro výchovu a vzdělávání a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí předškolního věku musí umožňovat výuku, volné hry dětí, jejich odpočinek, osobní hygienu s otužováním, tělesná cvičení a zajištění stravování, pokud toto není zajištěno v jiném stravovacím zařízení. Na 1 dítě musí plocha denní místnosti užívané jako herna a ložnice činit nejméně 4 m²; je-li ložnice, jídelna nebo tělocvična stavebně oddělená, musí plocha denní místnosti činit nejméně 3 m² na 1 dítě. Plocha na 1 lehátko nebo lůžko pro spánek musí činit nejméně 1,7 m² na 1 dítě. Lehátko nebo lůžko musí poskytovat pevnou oporu zad. Prostor pro ukládání lehátek a lůžkovin musí umožňovat jejich řádné provětrávání a oddělené uložení lůžkovin pro každé dítě. Každé dítě musí mít k dispozici individuálně přidělené, označené lůžkoviny.*

Z výše uvedeného vyplývá, že prioritní povinností mateřské školy je respektovat potřeby dětí. Organizace předškolního vzdělávání by měla dětem zajišťovat nejen vzdělávací aktivity, ale také prostor pro relaxaci a odpočinek, které jsou v předškolním věku důležitou fyziologickou potřebou. V rámci dodržení životosprávy a psychosociálních podmínek jsou v MŠ během dne zařazovány relaxační a odpočinkové činnosti, které přispívají ke zdravému vývoji dětí. Z hlediska biorytmu dětského organismu je významný odpočinek dětí bezprostředně po obědě formou odpočinku na lůžku v délce asi 30 minut (včetně četby pohádky, poslechu relaxační hudby apod.). Děti, které během této doby usnou, pokračují ve spánku, děti, které

neusnou, vstávají a využívají nabídku připravených klidových aktivit. Tímto způsobem jsou vytvořeny vhodné podmínky pro respektování individuální potřeby spánku a odpočinku dítěte. Pokud by byly bezprostředně po obědě zařazovány řízené vzdělávací činnosti, mohlo by vzhledem k vývojovým a individuálním zvláštnostem tohoto věkového období docházet k neúměrnému zatěžování dětí.

Nastavení pravidelného denního rytmu a řádu v MŠ je povinností ředitelky školy a je v její kompetenci. Pokud v mateřské škole uplatňujete Vámi popsany postup, je v souladu s požadavky na předškolní vzdělávání. Důležité je organizaci dne srozumitelně popsat ve školním řádu, který je základním dokumentem školy a je závazný také pro zákonné zástupce. Neméně důležité ale je vysvětlit zákonným zástupcům souvislosti a význam pro zdraví vývoj dětí, a tím předcházet případným vzájemným nedorozuměním nebo konfliktům.